

طرح و بررسی مسأله عوام و

وظایف و مسئولیت عوام و خواص در بستر کلا

طرح و بررسی

طرح و بررسی مسأله عوام و خ

وظایف و مسئولیت

ضرورت اتخاذ گوی صحیح در نی

آموزه ها و عبرت های عاش

آموزه ها و عبرت های عاش

ضرورت اتخاذ گوی صحیح

حاشیه

بررسی
مسئله
عوام و
خواص
در بستر کلا

حاشیه

با تکیه بر بیانات

مقام امام معصوم و رهبر ک

● سید حسین استخانی

مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جام عبرت: بررسی عملکرد عوام و خواص در حادثه عاشورا باتکیه بر بیانات مقام معظم رهبری

نویسنده:

حسین اسحاقی

ناشر چاپی:

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۴	جام عبرت: بررسی عملکرد عوام و خواص در حادثه عاشورا با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری مدظله العالی
۱۴	مشخصات کتاب
۱۵	اشاره
۱۹	مقدمه
۲۰	بخش اول: طرح و بررسی مسئله عوام و خواص
۲۰	اشاره
۲۱	ضرورت و اهمیت پرداختن به موضوع
۲۷	علت انتخاب موضوع
۲۸	سابقه پژوهش
۲۹	روش پژوهش
۲۹	اهداف اصلی
۳۰	تئوریه‌ها و نظریه‌های قابل طرح
۳۲	سؤالات اساسی تحقیق
۳۳	تعریف عوام و خواص
۳۳	اشاره
۳۴	عوام و خواص در جامعه شناسی
۳۶	واژه‌های حاکی از خواص
۳۶	اشاره
۳۶	۱ _ حواری (حواریین)
۳۸	۲ _ اولوالعلم (عالمان ربانی)
۳۹	۳ _ عالمان اهل کتاب
۳۹	۴ _ ملاء
۴۰	۵ _ مترفان (ثروتمندان خوشگذران و مرفهان بی درد)

- ۴۰ ..... ۶ _ پیشوایان گمراهی
- ۴۱ ..... ۷ _ مستکبران
- ۴۲ ..... واژه های حاکی از عوام
- ۴۲ ..... اشاره
- ۴۲ ..... ۱ _ ناس
- ۴۴ ..... ۲ _ پیروان گمراه
- ۴۴ ..... ۳ _ مستضعفان
- ۴۴ ..... اشاره
- ۴۵ ..... الف: استضعاف فکری
- ۴۵ ..... ب: مستضعفان سیاسی _ اجتماعی
- ۴۵ ..... اشاره
- ۴۵ ..... ۱ _ مستضعفان کافر
- ۴۶ ..... ۲ _ مستضعفان ظالم
- ۴۶ ..... ۳ _ مستضعفان مؤمن
- ۴۷ ..... ۴ _ خواص مستضعف
- ۴۸ ..... ویژگیهای عوام و خواص
- ۴۸ ..... اشاره
- ۴۸ ..... ویژگی های خواص
- ۴۸ ..... اشاره
- ۴۸ ..... ۱ _ اهل فهم و تجزیه و تحلیلند
- ۵۰ ..... ۲ _ بصیرت
- ۵۱ ..... ۳ _ انتخابگری
- ۵۱ ..... ۴ _ جانبداری از حق
- ۵۳ ..... ۵ _ استقامت
- ۵۴ ..... ۶ _ ایمان راستین
- ۵۵ ..... ۷ _ قیام

۵۶	۸ _ تحمل آزار و شکنجه در راه خدا
۵۷	ویژگیهای عوام
۵۷	۱ _ نداشتن قدرت فهم، تحلیل و ژرف نگری
۵۸	۲ _ پیروان ظاهر بین
۵۸	۳ _ اهتمام به ارزشها مادی
۵۹	۴ _ مقلد و تابع اند
۶۰	۵ _ جو زدگی
۶۰	مصادیق عوام و خواص
۶۴	بخش دوم وظایف و عملکرد خواص وعوام در بستر تاریخ
۶۴	اشاره
۶۵	وظایف عوام و خواص
۶۵	اشاره
۶۵	وظایف خواص
۶۵	۱ _ عمل به علم
۶۵	۲ _ تعلیم عوام
۶۶	۳ _ بیان حقایق در مواقع لازم
۶۷	۴ _ امر به معروف و نهی از منکر
۶۸	۵ _ اعلام بیزاری از منحرفان
۶۸	۶ _ هجرت
۶۹	۷ _ تصمیم گیری به موقع
۷۰	۸ _ جان فشانی و جان نثاری
۷۲	۹ _ هراس نداشتن از ملامت دیگران
۷۳	۱۰ _ رشادت و جوانمردی
۷۳	۱۱ _ تواضع و فروتنی
۷۴	۱۲ _ زهد و بی اعتنایی به دنیا
۷۵	۱۳ _ پیروی از رهبر آگاه و شجاع

- وظایف عوام ۷۵
- اشاره ۷۵
- ۱ _ تبعیت از حق و عالمان عامل ۷۶
- ۲ _ خودداری از اظهار نظرهای جاهلانه ۷۶
- ۳ _ آموختن و کوشش برای خارج شدن از گروه عوام ۷۷
- عوام زدگی و راه مبارزه با آن ۷۸
- عوام زدگی ۷۸
- جایگاه توده مردم ۷۸
- راه زدودن آفت عوام زدگی ۷۹
- بررسی عملکرد خوب و بد خواص در جبهه حق و باطل ۸۱
- الف: ملاء و خواص جبهه حق که خوب عمل کرده اند مانند خواص حضرت سلیمان ۸۱
- ب: خواص و سران جبهه باطل که خوب عمل کرده اند. ۸۲
- ج: عملکرد بد خواص جبهه باطل ۸۳
- د: خواص جبهه حق که بد عمل کردند ۸۴
- مردم شناسی کوفه ۸۵
- اشاره ۸۵
- روانشناسی جامعه کوفه ۸۸
- نظام ناپذیری ۸۸
- دنیا خواهی ۸۹
- برخوردهای احساسی ۹۰
- عوامل مهم در انحراف مردم کوفه ۹۱
- جمع بندی و تحلیل نظرات ۹۱
- اشاره ۹۱
- الف: دوری و غفلت از یاد خدا ۹۱
- ب: دنیا گرایی و پذیرش حاکمیت طاغوت ۹۳
- ج _ عمل سنجیده خواص که پیروی عوام را به دنبال دارد ۹۶

- نتیجه گیری نهایی از بحث ۱۰۵
- اشاره ۱۰۵
- بررسی ریشه های عملکرد بد خواص در بستر تاریخ ۱۰۵
- طلحه و زبیر ۱۰۸
- عمرو بن العاص ۱۰۹
- اشعث بن قیس ۱۱۱
- محمد بن اشعث بن قیس ۱۱۲
- آسیب شناسی عوام و خواص ۱۱۳
- اشاره ۱۱۳
- لغزشگاههای خواص ۱۱۳
- خشکاندن ریشه ها ۱۱۵
- اشاره ۱۱۵
- الف: دلخوشی به عقاید ناصحیح ۱۱۶
- ب: غرور علمی ۱۱۷
- ج _ تعلقات و وابستگیهای مادی ۱۱۸
- د _ گریز از ملامت و سرزنش دیگران ۱۱۸
- ه _ حسد ۱۱۹
- و _ تعصب ۱۲۰
- ز _ انگیزه های غیر الهی ۱۲۱
- ح _ خودپرستی ۱۲۲
- ط _ مال پرستی و تفاخر ۱۲۲
- ی _ ترس ۱۲۳
- ک: لجاجت ۱۲۵
- ل: ریاست طلبی ۱۲۶
- م: دوستی و ملاحظات خویشاوندی ۱۲۷
- بخش سوم آموزه ها و عبرتهای عاشورا ۱۲۹

- ۱۲۹ ..... اشاره
- ۱۳۰ ..... آموزه ها و عبرت‌های عاشورا
- ۱۳۰ ..... اشاره
- ۱۳۱ ..... نهراسیدن از نیروی دشمن
- ۱۳۲ ..... گذشتن از همه چیز در راه خدا
- ۱۳۳ ..... احیای ارزش‌ها -
- ۱۳۳ ..... شکیبایی در برابر مصیبت‌ها
- ۱۳۵ ..... رهایی از وابستگی‌های دنیوی
- ۱۳۶ ..... امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۳۷ ..... نصیحت و خیر خواهی
- ۱۳۸ ..... ولایت پذیری
- ۱۳۹ ..... انس با قرآن
- ۱۴۰ ..... اهمیت به نماز
- ۱۴۱ ..... توبه و بازگشت
- ۱۴۲ ..... مبارزه با تحریفات
- ۱۴۳ ..... رضای الهی
- ۱۴۴ ..... فداکاری
- ۱۴۵ ..... استقامت
- ۱۴۶ ..... نفی نژاد پرستی
- ۱۴۷ ..... وفاداری
- ۱۴۸ ..... مشارکت زنان
- ۱۴۹ ..... اخلاص
- ۱۵۰ ..... حفظ اسلام
- ۱۵۱ ..... تجلی ادب
- ۱۵۲ ..... عزّت
- ۱۵۳ ..... انتخاب آگاهانه

- ۱۵۴ ..... قاطعیت
- ۱۵۵ ..... عمل به تکلیف
- ۱۵۶ ..... عدالتخواهی
- ۱۵۷ ..... شهامت
- ۱۵۸ ..... بخش چهارم ضرورت اتخاذ الگوی صحیح در رسانه
- ۱۵۸ ..... اشاره
- ۱۵۹ ..... جامعه اسلامی و رسالت آگاهان و خواص
- ۱۵۹ ..... اشاره
- ۱۵۹ ..... توجه به زمینه های سیاسی
- ۱۶۱ ..... توجه به زمینه های اقتصادی
- ۱۶۲ ..... توجه به زمینه های فرهنگی
- ۱۶۳ ..... نقش رسانه در تغییر نگرش افکار عمومی
- ۱۶۳ ..... اشاره
- ۱۶۵ ..... ۱ _ بازگشت به جاهلیت
- ۱۶۶ ..... ۲ _ امتیازخواهی
- ۱۶۶ ..... ۳ _ عافیت طلبی
- ۱۶۷ ..... ۴ _ نفاق و دورویی
- ۱۶۷ ..... ۵ _ غفلت
- ۱۶۷ ..... ۶ _ آسیب های اخلاقی
- ۱۷۰ ..... ۷ _ نفوذ اندیشه های بیگانه
- ۱۷۰ ..... ۸ _ خسته شدن و بریدن در برابر فشارها
- ۱۷۱ ..... ۹ _ کینه های شخصی
- ۱۷۱ ..... ۱۰ _ ساده لوحی و ساده اندیشی
- ۱۷۲ ..... نقش رسانه در نهضت عاشورا
- ۱۷۴ ..... توصیه هایی به برنامه سازان
- ۱۷۴ ..... اشاره

۱۷۴	الف: الگوسازی
۱۷۶	ب: یافتن قالبهای نوین برای عرضه ارزشها
۱۷۶	ج: هدایت عزاداری ها و بهره برداری از آنها
۱۷۸	محورهای قابل برنامه سازی
۱۸۴	الگوهای تربیتی و اخلاقی قابل طرح در برنامه ها
۱۸۴	اشاره
۱۸۵	الگوی وفاداری
۱۸۷	الگوی کهنسالان
۱۸۹	الگوی نادمان
۱۸۹	الگوی خوشبختی
۱۹۰	الگوی رازداری
۱۹۱	الگوی محبت و مودت
۱۹۲	الگوی مصلین
۱۹۳	الگوی سبقت
۱۹۴	الگوی قومیت زدایی
۱۹۵	الگوی صبر و مقاومت
۱۹۷	الگوی سازش ناپذیری
۱۹۸	اسوه های صداقت
۱۹۹	الگوهای پیام رسانی
۲۰۱	سئوالاتی برای گفتگو با مردم
۲۰۲	سئوالاتی جهت گفتگوهای کارشناسانه
۲۰۷	معرفی کارشناسان
۲۱۰	معرفی کتابهایی در خصوص عاشورا
۲۱۴	سخن آخر
۲۱۶	فهرست منابع
۲۲۰	دست بیعت!

جام عبرت: بررسی عملکرد عوام و خواص در حادثه عاشورا با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری مدظله العالی

مشخصات کتاب

سرشناسه: اسحاقی، حسین، - ۱۳۴۱

عنوان و نام پدیدآور: جام عبرت: بررسی عملکرد عوام و خواص در حادثه عاشورا با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری مدظله العالی / حسین اسحاقی

مشخصات نشر: قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی. مرکز انتشارات، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما ۱۳۸۰.

مشخصات ظاهری: ص ۲۴۰

فروست: (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات؛ شماره کتاب ۸۸۰)

شابک: ۹۶۴-۴۲۴-۸۸۹-۹۱۱۰۰۰ ریال؛ ۹۶۴-۴۲۴-۸۸۹-۹۱۱۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فهرستنویسی قبلی

یادداشت: پشت جلد لاتینی شده: Hossain Eshaqi. Jame'ebrat = A glance to the life of ayat allah.
xamene'i

یادداشت: چاپ دوم: ۱۱۰۰۰۱۳۸۱ ریال: ISBN ۹۶۴-۳۷۱-۱۷۳-۰۰

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۳۷] - ۲۴۰؛ همچنین به صورت زیرنویس

عنوان دیگر: بررسی عملکرد عوام و خواص در حادثه عاشورا با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

موضوع: عاشورا -- تاثیر

موضوع: واقعه کربلا، ق ۶۱

موضوع: خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره عاشورا

شناسه افزوده: حوزه علمیه قم. دفتر تبلیغات اسلامی. مرکز انتشارات

رده بندی کنگره: ۲۴۱/۷۶/BP الف ج ۵

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۳۴

شماره کتابشناسی ملی : م ۸۱-۱۳۹۸۰

ص: ۱

اشاره

جام عبرت: بررسی عملکرد عوام و خواص در صحنه عاشورا (با تکیه بر بیانات مقام معظم رهبری)

نویسنده: سید حسین اسحاقی

تهیه کننده: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ناشر: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات

چاپ: زلال کوثر

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۰

شمارگان:

بها: ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

پست الکترونیکی: [Email: IRC@IRIB.ir](mailto:IRC@IRIB.ir)

تلفن: ۰۲۵۱-۲۹۱۹۶۷۰ / دورنگار: ۲۹۱۵۵۱۰

شابک: ۹۶۴-۹۶۸۷۳-۸-۶-۹۶۸۷۳-۸-۶-۹۶۴ ISBN \

تقدیم به:

سرآمدِ خواصِ اهلِ حق که رهبر معظم انقلاب در وصف ایشان می فرماید:

امام خمینی (ره) دانشمندی پارسا، خردمندی پرهیزگار، حکیمی سیاستمدار، مؤمنی نو اندیش، عارفی شجاع، فرمانروایی عادل و مجاهدی فداکار بود.

و به همه شهیدانِ شاهی که تربت پاکشان تا قیامت، مزار عاشقان و عارفان و دلسوختگان و دارالشفای آزادگان خواهد بود.

آیا نویسنده، این سعادت را دارد که نوشته اش در شریانهای حیات بخش عاشورا به جریان افتد و تقدیم شهدای کربلا و رهروانشان گردد؟

انشاء...

سلام بر عاشورا و آموزه هایش، سلام بر عاشورا و عبرتهایش، سلام بر آینه اسلام نمایش، سلام بر عاشورا و بارش خونین لحظه هایش، سلام بر رواق سرخ حماسه هایش؛

سلام بر عاشورا که رکن کعبه است و سعی و صفا و مروه؛ سلام بر عاشورا که حیات قرآن است و عزت مسلمانان؛ سلام بر عاشورا که آبروی نمازگزاران است و خروش تندر آسای هدایت پیشگان در تاریکستان سیاهی و نسیان؛

سلام بر عاشوراییان، آنانکه تا آخرین نفس عاشورایی ماندند و می ماندند. سرخ سرخ، به رنگ خدا به رنگ عشق، عشق به آرمانها و ارزشها.

و سلام بر حسینیان اهل معرفت که حریم جانها با نام و یادش عطر آگین می سازند و حقیقتی فراتر از زمین و زمان را به تصویر می کشند.

و درود بر آنان که با الهام بخشی از عاشورایی زمان، دل به ثارالله می بندند و در حریم امن حسینی به تفسیر شقایق های خونین بال فاطمی می نشینند.

با سپاس از جناب حجه الاسلام سید حسین اسحاقی که با تدوین این نوشتار، عملکرد عوام و خواص را در حماسه همیشه جاوید کربلا به تصویر کشید.

امید که فرزندگان و اندیشمندان در پاسخ به ندای مقام معظم رهبری این مسیر نیمه تمام را به پایان رسانده و دریچه های جدیدی از موضوع مورد بررسی، بر روی مشتاقان بگشایند.

مدیریت پژوهشی

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

سفید است